

Metsänhoitaja Olavi Lyly
PKMO:n metsäilta 11.10.2016

Metsäeläke

sen määräytyminen,
vertautuminen työ- ja yrittäjäeläkkeeseen,
kannattavuus ja
ottaminen huomioon sukupolvenvaihdoksessa

Lähde: Maatalousyrittäjän eläkelaki (1280/2006) ja Mela,

<https://www.mela.fi/fi/elakevakuutus/laskurit/vakuutusmaksu-laskuri>

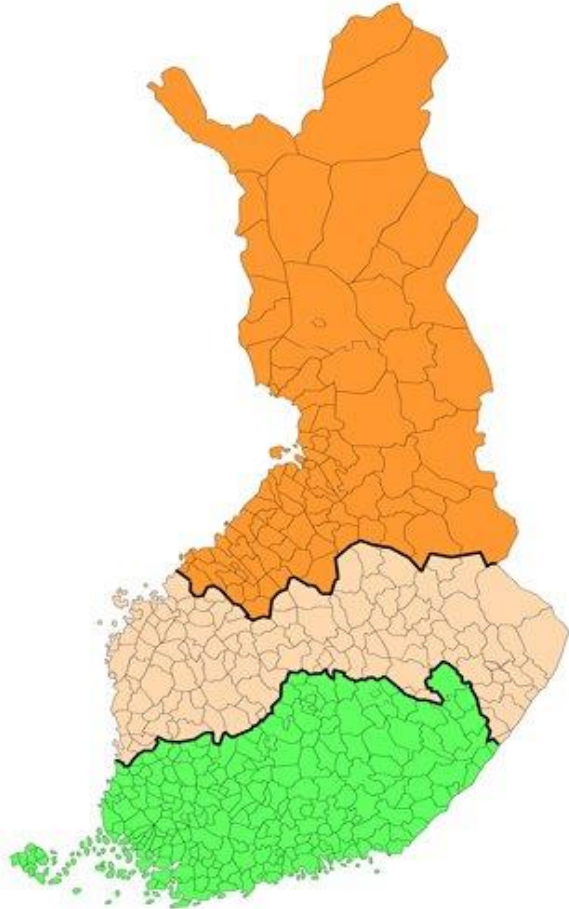
Esityksen sisältö

- Eläkkeen määräytyminen
tilan pinta-ala ja sijainti sekä lisätyötulo,
eläkkeen karttuminen
- Vakuutusmaksu Myel- ja muissa eläkkeissä
vertailu työ- ja yrittäjäeläkkeeseen
valvonta
- Eläkkeen kannattavuus
elinajan odote
eläkkeen optimointi
eläkkeen suuruus
- Eläkkeen ottaminen huomioon sukupolvenvaihdoksessa

Metsäeläke = MYEL-työeläkevakuutus

- MYEL on metsätilallisten **työeläkevakuutus**, joka turvaa toimeentuloa sairauden, työkyvyttömyyden ja vanhuuden aikana.
- **Vakuutus on pakollinen**, jos metsää on vähintään viisi MYEL-hehtaaria ja **MYEL-työtulo on vähintään 3 778,59 €/v.** (v. 2016).
- MYEL-hehtaareiksi lasketaan metsämaasta Etelä-Suomessa 1/10, Keski-Suomessa 1/15 ja Pohjois-Suomessa 1/20 peltohehtaaria.
- Vakuutettu maksaa vakuutusmaksuna osan MYEL:in kustannuksista
- MYEL-vakuutetulla on mahdollisuus Mela-sairauspäivärahaan. Vakuutettu voi saada samanaikaisesti palkkaa virasta/toimesta ja päivärahaa Melalta.

Alueelliset rajat

Vakuutus on pakollinen, kun metsän pinta-ala on vähintään 5 MYEL-hehtaaria (3778,59 €) eli

Pohjois-Suomessa 100 ha

Keski-Suomessa 75 ha

Etelä-Suomessa 50 ha

eikä lisätyötuloa ole. Lisätyötulo laskee hehtaarimäärää.

Työtulon määräytyminen, vakuutusmaksu

- **Perustyötulo** lasketaan metsän pinta-alan mukaan.
Vuosityötuloa karttuu **vuotta kohden** (v. 2016)
- **Etelä-Suomessa** ensimmäiseltä 120 hehtaarilta 62,97 €/ha
- seuraavalta 280 hehtaarilta 31,48 e/ha
- **Keski-Suomessa** ensimmäiseltä 150 hehtaarilta 50,38 €/ha
- seuraavalta 350 hehtaarilta 25,18 e/ha
- **Pohjois-Suomessa** ensimmäiseltä 200 hehtaarilta **37,78 €/ha**
- seuraavalta 500 hehtaarilta 18,89 e/ha
- Työtuloa ei kartu ylärajat (400, 500 ja 700 ha) ylittäviltä hehtaareilta.
- Rahamäärät tarkistetaan vuosittain työeläkelain palkkakertoimella.

17 § Metsämaan lisätyötulo

Työtulo määritellään perustyötuloa suuremmaksi, jos maatilatalouden harjoittaja

- osallistuu **tavanomaista suuremmassa määrin** metsän hakkuutöihin,
- on **erikoistunut** metsätalouden harjoittamiseen,
- **panostaa tavanomaista enemmän** metsänhoitoon,
- -n **työpanos** viljelmän metsätaloudessa **muuten on tavanomaista suurempi**
- tai **muu näihin verrattava syy** niin edellyttää.

Metsätalouden lisätyötulo II

- Työtuloa voidaan korottaa, jos metsänomistaja osallistuu hakkuutöihin tai työskentelee metsätaloudessa **tavanomaista enemmän**. (Metsänomistajia 632000 kpl Metsätilaston mukaan)
- Hehtaareista karttuvan työtulon lisäksi metsässä tehdystä työstä karttuu **lisätyötuloa 100 euroa päivässä**. Lisäpäivien hyväksytyt enimmäismäärä on pitkään ollut 100 (=10.000 €). (50 vkl) (indeksikorotus)
- Jos metsistä on tehty hoitosopimus, perustyötuloa ja eläkemaksua voidaan **alentaa** eikä lisätyötuloa kartu.
- **Päätoimisen metsänomistajan työtulo** voidaan määritellä myös muutoin kuin 100 €/päivä. Työn arvona voidaan käyttää sitä, mitä vastaavasta työstä maksettaisiin vieraille (Mela 27.8.2016). Tämä vastaa YEL-käytäntöä.

Metsässä tehdyn työn määritelmää

- Metsänhoitoon ja puunkorjukseen **metsässä tehtävät työt** kuten
 - Metsänviljely, taimikonhoito ja riukuvaiheen metsien hoito
 - Luontaisen uudistamisen edistäminen, suojelualueiden valvonta
 - Leimikon suunnittelu, hakkuut, latvusten korjuu saunapuiksi (MT)
 - Hyönteis-, myyrä- ja hirvieläintuhojen torjunta (hirvenmetsästys)
 - Hyönteis- lumi- ja myrskytuhojen tarkastukset
 - Erikoispuuviljelmien kuten visakoivikon hoito: vaatii runsaasti työpäiviä
- Metsätalouden työt **tilan ulkopuolella** kuten
 - Leimikon kilpailutus ja puukaupan seuranta
 - Tiekokoukset, tie- ja muut kiinteistötoimitukset, tilakaupat (ajopäiväkirja)
 - PKMO:n, yhtiöiden ja mhy:sten koulutukset ja retkeilyt (verovähennysoikeus)
 - Muu alan kehityksen seuranta kuten ammattilehtien luku ym. opiskelu
 - Paperityöt kuten kirjanpito, veroilmoitus ym.

Eläkkeen karttuminen 2017 alkaen

- Eläkettä karttuu 1,5 % MYEL-työtulosta vuodessa.
- Vuosina 2017–2025 eläkettä karttuu 53 vuoden iän täyttämisestä lukien 63 vuoden iän täyttämiseen asti 1,7 % työtulosta.
- Eläkkeeseen tulee lykkäyskorotus, jos se alkaa oman ikäluokan mukaista vanhuuseläkeikää myöhemmin. Lykkäyskorotus on 0,4 % jokaista lykättyä kuukautta kohden.
- MYEL-vakuutusmaksu peritään korotetun karttuman ajalta 1,5 prosenttiyksiköllä korotettuna.
- [85 §](#) Eläke tarkistetaan joka tammikuun alusta työeläkeindeksillä.

Vakuutusmaksu, MYEL/YEL

MYEL-vakuutusmaksun määrä, prosenttia työtulosta vuodessa

- Maksu- % riippuu iästä ja tulon määrästä.
- alle 53-vuotiaiden vakuutusmaksu alle 26 475 € työtulosta on **12,7 %**
- Maksu nousee 26 475 - 41 603 € välillä liukuvasti 23,60 %:iin.
- Yli 53-vuotiailla 13,5 -25,1 %

YEL-vakuutusmaksu, prosenttia YEL-työtulosta vuodessa

- Vuonna 2015 YEL-maksu on alle 53-vuotiailla **23,7 %**
- 53 vuotta täyttäneillä 25,2 % YEL-työtulosta. ($T_{YEL} > 24\%$)
- Työtulon määrä perustuu omaan ilmoitukseen (samoin ammattimainen Myel-lisätyötulo).

Valvonta

- Mela valvoo. Metsäeläkkeen valvonta on pääosin oman edun valvontaa: netissä voi hakea ja ilmoittaa muutokset. Sanktio laiminlyönnistä on eläkkeettä jääminen.
- **12 § Pakkovakuuttaminen ja 24 § Laiminlyöntikorotus:** Eläkelaitos voi pakkovakuuttaa ja toisaalta määrätä enintään kaksinkertaiseksi korotetun maksun, jos maatalousyrittäjä ei ota vakuutusta kuuden kuukauden kuluessa vakuuttamisvelvollisuuden alkamisesta lukien.
- Perimättä jäänyt maksu vanhenee 5 vuoden kuluessa, samoin aiheettomasti maksetun maksun palautus.

Työeläke, Yrittäjäeläke ja Metsäeläke

- YEL on hyvin samantapainen yksilön näkökulmasta kuin TyEL. Etuuksien ja maksujen määräytyminen ja taso on samaa luokkaa, tosin aloittavalla yrittäjällä alhaisempi kuin työntekijällä.
- MYEL-eläkettä karttuu oleellisesti enemmän suhteessa maksuihin, koska maksutaso on paljon matalampi ja mataluus kumuloituu vuosi vuodelta.
- MYEL-maksu on verovähennyskelpoinen joko pääomatulosta tai ansiotulosta oman valinnan mukaan, TyEL vain ansiotulosta.
- <http://www.etk.fi/tyoelakepalvelut/vakuutusmatemaattiset-palvelut/vakuutusmaksu/yel-ja-myel-maksu>

YEL-MYEL-vertailua

YEL

- Yrittäjien työeläkemaksut eivät riitä kattamaan eläkemenoja.
- Puuttuvan osan maksaa valtio.
- Valtion osuus on ollut noin 10 % yrittäjäeläkemenoista.

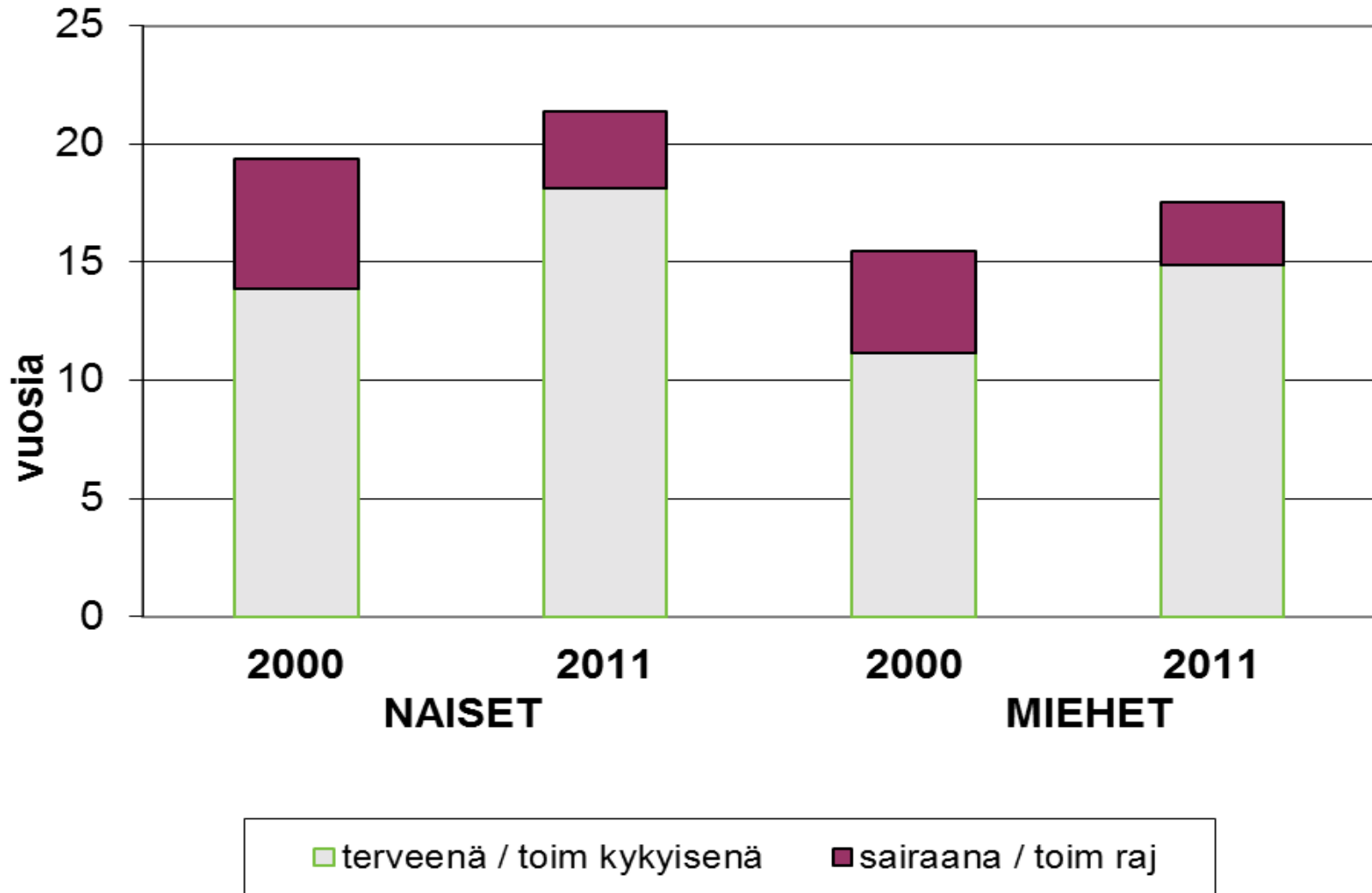
MYEL

- Myöskään Myel-maksut eivät kata eläkemenoja.
- Vakuutetut kattavat siitä 20 %
- Valtion osuus on noin 80 % maatalousyrittäjäeläkemenoista

Kannattaako Metsäeläke?

- Vuonna 1940 syntyneet yksityisalojen palkansaajat saavat työeläkemaksulleen 6,5 prosentin reaalityoton. Tuotto laskee tasaisesti, kunnes 1970-luvulla ja myöhemmin syntyneet saavat reaalityottoa 2,3 %. ELÄKETURVAKESKUKSEN RAPORTTEJA 09/2015 , Ismo Risku, Yksityisalojen palkansaajien työeläkkeet syntymävuoden ja sukupuolen mukaan
 - Työeläkemaksun tuotto vastaa tavanomaisesti hoidetun metsän tuottoa
 - Metsäeläkkeen tuotto on useampikertainen niin metsän kuin muiden eläkkeiden tuottoon verrattuna. (indeksikorotus)
 - Tuotto säilyy, vaikka pääoma vapautuu toisin kuin esim. asuntosijoittamisessa.
 - Suomalaisten elinikä pitenee yhdellä vuodella viidessä vuodessa. (Eläketurvakeskus)
 - Jäljellä olevan **elinajan odote ratkaisee eläkkeen kannattavuuslaskelman.** Eliniän vuoksi naisilla eläke kannattaa miehiä paremmin.

65-vuotiaan jäljellä olevan elinajan odotteen jakautuminen terveisiin ja sairaisiin elinvuosiin vuosina 2000 ja 2011

Lähde: Sihvonen A-P, Martelin T, Koskinen S, Sainio P, Aromaa A. Terveet ja toimintakykyiset elinvuodet. Teokkinen E, Jyrkämä J, Rantanen T, toim. Gerontologia. Duodecimsessa: Hei, Helsinki 2013, s. 66–71

Mikä on metsänomistajan optimityötulo?

- Edullisinta on ottaa vakuutus alle 26 475 €:n työtulolle, jolla tasolla vakuutusmaksu on alhaisin, 12,7 % työtulosta.
Sen yli ei juuri pääsekään kuin päätoimisesti metsää omistava.

	Etelä-Suomi			Keski-Suomi			Pohjois-Suomi		
	hehtaaria €/ha tai vrk		yht	hehtaaria €/ha tai vrk		yht	hehtaaria €/ha tai vrk		yht
	120	62,97	7556,40	150	50,38	7557,00	200	37,78	7556,00
	280	31,48	8814,40	350	25,18	8813,00	500	18,89	9445,00
työpäivät	100	100,00	10000,00	100	100	10000,00	100	100,00	10000,00
			26370,80			26370,00			27001,00

Lisätyötulon kasvattaminen on pinta-alan kasvattamista tuottavampaa
=> ensiksi arvokkaat työpäivät, viimeksi halvat hehtaarit

Eläkkeen suuruus, saajat ja luonne

- **Keskiverto** metsäeläke on 315 €/kk, kun eläkkeen kertymäaika on 25 vuotta ja keskiarvotyötulo v. 2016 mukainen 10400 €
 - Maataloudenharjoittajan alkava eläke vuonna 2016 on 883 €/kk, maksussa oleva keskieläke on 433 €/kk. (Lähde Mela puhelimitse 7/2016)

Metsäeläkkeen saajia vuonna 2016 on noin 3100 henkilöä.

65-vuotiaana eläkkeelle jäävä ehtii nauttia eläkettä noin 80000 €

Eläkevakuutusmaksut kertymäajalta ovat olleet noin 23000 €

Optimityötulo 25.000 €/v, eläkemaksu 82.695 €/25v, eläke 282.492 €

(Metsäläkkeelle 68 vuotiaana, eläkettä 20 vuotta 1177 €/kk, nettosaajaksi 5,85 eläkevuoden jälkeen, indeksikorotuksesta johtuen käytännössä aiemmin)

Palkansaajalla metsäeläke korvaa eläkkeelle jäämisestä aiheutuvaa tulotason laskua. Tällä voi olla huomattava vaikutus eläkeiän hyvinvointiin.

Metsäeläke ja sukupolvenvaihdos

- Metsää omistetaan keskimäärin 25 vuotta. Tiloista on syytä luopua, kun eläkkeen vanha ns. superkarttuma päättyy (68 vuoden iässä).
- 25 vuoden kertymäaikana eläkettä ehtii kertyä kunnolla.
- Pienet tilat kannattaa eläke-edun vuoksi siirtää yhdelle perilliselle, suuret jakaa etelässä 400, keskisessä Suomessa 500 ja pohjoisessa 700 ha tilaryppäiksi eri sisaruksille ja/tai heidän lapsilleen.
- Yhteismetsäosuus ei kartuta eläkettä. Kuolinpesä, tilayhtymä, osakeyhtiö tai muu omistusmuoto voi, mutta harvoin, kartuttaa.

5 §: Maatalousyrittäjä osakeyhtiössä tai muussa yhteisössä. (Kiviniemi & Havia 2016: Mahdollinen -termi) ”Useinkin siis käy niin, että näissä pinta-ala jää alle pakollisen vakuuttamisen rajan ja vielä useammin niin, että kukaan yhtymän tai kuolinpesän osakkaista ei työskentele yli pakollisen vakuuttamisen rajan.” 3 778,59 €/v. (Mela 26.9.2016)

Lopuksi

Metsäeläke kannustaa pitkään ikään eli terveelliseen ravintoon, kohtuulliseen liikuntaan ja kulttuuriharrastuksiin sekä vilkkaaseen sosiaaliseen elämään, siis elämään niin kuin Strömsössä!

PKMO:n jäsenistön vakuutetut?

- Useimmille meistä voisi kertyä metsäeläkettä (vaatii hakeutumisen samoin kuin vapaaehtoinen alv-velvollisuus ja jää pääsääntöisesti tekemättä)
- Jäsenkyselyn pinta-alatiedon mukaan kolmella neljästä tulisi olla Myel-metsäeläkevakuutus
- Joka toiselle meistä vakuutus on +- pakollinen
- Joka viidennelle se on aivan pakollinen

20. Mikä on omistamasi tai hallitsemasi metsän pinta-ala hehtaareina?

Vastaajien määrä: 328

